

25.06.2014, ora 8.00

RE: Ședința Cabinetului de Miniștri din 25.06.2014.

Domnului Iurie LEANCĂ,
Prim-ministru al Republicii Moldova

Stimate Domnule Prim-ministru,

Vă aducem la cunoștință opinia președintelui CNP, în baza consultărilor cu coordonatorii grupurilor de lucru ale CNP și cu membrii CNP, în privința unor proiecte de legi și acte normative de pe ordinea de zi ([OZ](#)) a [Cabinetului de Miniștri din 25.06.2014](#).

Mai jos, ne referim la chestiunile care, în opinia noastră, trebuie aduse la cunoștința Prim-ministrului pentru că au o importanță majoră și CNP are observații vizavi de conținut (secțiunea 1)), sau procedura de adoptare (secțiunea 2)).

1) OPINIA CU REFERIRE LA SUBIECTELE DIN OZ LA CAPITOLUL CONȚINUTULUI OBIECTULUI DE REGLEMENTARE:

1.1 Privind nr. 5 Privind modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 933 din 31 decembrie 2009 (Planul național de asigurare a egalității de gen pe anii 2010-15)

*Susținem modificările propuse la Programul național de asigurare a egalității de gen pe anii 2010-2015¹, totodată formulăm câteva **propuneri privind necesitatea promovării reprezentativității femeii în viața publică** (Opinia formulată de CNP pentru ședința [Cabinetului de Miniștri din 20.07.2013](#)):*

*La secțiunea "3. Participarea femeilor la procesul decizional ([anexa nr.3](#))" introducerea Participarea femeilor la procesul decizional **propunem completarea cu punct 3.1.4** Modificarea legislației (Codului Electoral și Legii cu privire la partidele politice) în vederea introducerii cotelor de gen. **Rezervarea cel puțin 30% din poziții pe listele electorale** ale partidelor pentru femei, în cadrul alegerilor parlamentare și locale desfășurate în baza sistemului proporțional, conform formulei: 1 femeie prezentă în lista primilor 3 candidați, 2 femei în lista primilor 6 candidați, 3 femei în lista primelor 9 candidați și astfel conform formulei în continuare.*

Aceste propuneri vor contribui la îmbunătățirea participării și rolului femeii în activitatea politică, bazate pe practicile pozitive internaționale^{2,3}. Politica propusă conține măsuri afirmative

¹ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=333441>

² <http://www.un.org/womenwatch/daw/egm/eql-men/FinalReport.pdf>, Equal Participation of Women and Men in Decision-Making Processes, with Particular Emphasis on Political Participation and Leadership, para 51,

pozitive prin stabilirea cotei de gen pentru listele electorale ale partidelor politice în cadrul alegerilor locale și parlamentare desfășurate în baza sistemului proporțional.

Totodată, se propune un stimulent financiar partidelor care au promovat candidaturile femeilor. Stimulentele financiare pentru partidele care promovează femeile în funcțiile electivă au un efect reciproc de dezavantajare financiară pentru partidele care nu promovează femei în funcțiile electivă.

1.2 Privind nr. 10 Cu privire la delegarea funcțiilor de administrare a proprietății de stat autorităților administrației publice centrale de specialitate

In Opinia noastră problema enunțată în Nota informativă ***nu-și găsește soluția completă și adecvată pentru eliminarea curențelor în procesul de înstrăinare a activelor statutului sau transferului unor active publice în sectorul privat.***

Pentru realizarea adecvată și transparentă a funcției de deetățizare a proprietății publice este necesară îndeplinirea SUPPLEMENTAR a 2 cerințe de procedură și transparență în procesul de gestionare procesului de deetățizare **care se bazează pe practicile pozitive internaționale și prevederile exprese ale legii cu privire la transparența decizională**⁴. Acestea cerințe au fost aduse la cunotința Cabinetului de Miniștri și opiniei publice în repetate rânduri: [Opinia CNP din 11.09.2013 \(subiectul nr. 3\)](#), [Opinia CNP din 16.10.2013 \(subiectul nr. 7\)](#), [Opinia CNP din 13.11.2013 \(subiectul nr. 19\)](#) și [Opinia CNP din 02.04.2014 \(subiectul nr. 2\)](#).⁵ Justificarea și argumentarea detaliată se conține în [Studiu CNP: Rezolvarea curențelor transparenței decizionale - Guvernul Republicii Moldova](#) (din 14.01.2014).⁶

Cerința nr. 1 constă în respectarea a 5 etape necesare în procesul de achiziții publice cu explicații date mai jos. Cerința nr. 2 constă în folosirea unei platforme sau modalități de reflectare electronică a procesului de aciziții publice similar cu platforma electronică de aciziții publice conforme standardelor internaționale – explicațiile sunt mai jos.

Explicații cerința nr. 1. Interpretarea inclusivă a legii cu privire la transparența decizională ar presupune aplicarea tuturor cerințelor și obligațiilor pozitive pentru decizii individuale de orice gen:

- 1) publicarea anunțului de intenție și a invitației de participare la privatizare (a) enunțarea criteriilor de selectare, b) cerințele pentru actele depuse, c) graficul de realizare a competiției)
- 2) publicarea listei aplicanților și a unor informații (sumare) privind ofertele depuse de fiecare aplicant,
- 3) publicarea deciziei privind aplicații selectați pentru participare la competiția de privatizare cu argumentare pentru fiecare caz în parte în cazul de respingere unor aplicații,
- 4) publicarea deciziei finale privind selectarea câștigătorului și a contractului cu clauzele de implementare,
- 5) publicarea rapoartelor periodice și deciziilor relevante privind încheierea procedurii de privatizare și postprivatizare.

³ <http://assembly.coe.int/Main.asp?link=/Documents/AdoptedText/ta06/ERES1489.htm>, para 6.9, 6.10 Resolution 1489 (2006)¹ Mechanisms to ensure women's participation in decision making

⁴ Legea Nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional

⁵ <http://www.cnp.md/ro/sedinte-de-guvern/item/1892-opinia-cnp>

⁶ <http://www.cnp.md/ro/produse/monitorizarea-politicilor/general/item/1864-rezolvarea-caren%C8%9Belor-transparen%C8%9Bei-decizionale-a-guvernului-republicii-moldova>

Pentru informații suplimentare vă rugăm să contactați Consiliul Național pentru Participare: ostaf@credo.md, asistent-presedinte@cnp.md, www.cnp.md, 0 (22) 212 816, Str. Alexandru Hijdeu 95"A", MD-2005, Chișinău, Moldova

Standardele internaționale relevante stipulează realizarea procedurii de vânzare în baza principiilor transparenței, egalității și echității procesului competitiv, inclusiv:

1. *Anunțarea licitației publice deschise*⁷ cu enunțarea *criteriilor de evaluare a propunerilor de privatizare*⁸ și cu *consultarea prealabilă a părților interesate*⁹ (consultarea necesității și a prevederilor Contractului) prin *plasarea informației pe fiecare obiect al privatizării*. *Termenul desfășurării procedurii va fi suficient*¹⁰,

2. Plasarea publică a *listei aplicanților și celor selectați* pentru participare în procesul de privatizare,¹¹ inclusiv a *explicațiilor privind decizia de a nu admite unii aplicanți*, dacă aceștia există, la procesul de privatizare,¹².

3. Formularea deciziei finale și *publicarea Contractului final semnat*,

4. Publicarea *rapoartelor postprivatizare* și informațiilor despre *întreagă procedura* pe pagina electronică a autorității responsabile de acest proces¹³.

Explicații cerința nr. 2. Considerăm strict necesară folosirea platformei electronice în procesul de achiziții publice ca fiind un proces similar procedurii de transfer a unor bunuri și valori publice către sectorul privat prin reflectarea tuturor (în modul obligatoriu) licitațiilor publice în formatul accesibil. Pentru referință și comparație pot fi aduse platformelor electronice din Europa și America de nord:

- Uniunea Europeană (UE): <http://ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do>,
- Irlanda: etenders.gov.ie,
- Marea Britanie: <http://gps.cabinetoffice.gov.uk/>,
- Statele Unite ale Americii (SUA): 1) fbo.gov și 2) usaspending.gov,
- Canada: <https://buyandsell.gc.ca>,
- Federația Rusă: <http://zakupki.gov.ru>.

Analiza platformei electronice gestionate de Agenția respectivă <http://www.app.gov.md/> nu conferă informații individualizate pentru fiecare obiect supus procedurii de privatizare. Folosirea obligatorie a platformei electronice pentru desfășurarea procedurilor de privatizare și accesul la informațiile aferente generice despre întregul proces al licitațiilor are un efect puternic preventiv asupra combaterii corupției în procesul de organizare și desfășurare a licitațiilor publice, reduce

⁷ Legislația Republicii Moldova nu prevede posibilitatea organizării transferului proprietății publice prin proceduri închise, de asemenea Legislația cu privire la parteneriatul public-privat (inclusiv concesiuni) nu prevede posibilitatea procedurilor închise.

⁸ A thorough and independent valuation of SOEs prior to privatization is generally very helpful in ensuring a positive outcome. Measures to safeguard the integrity of the procedures and avoid conflicts of interest among the valuers are strongly advised. *Din OECD Guidelines for Privatization, p. 23, 2010.*

⁹ Transparency 18. A primary goal of any privatization program should be to ensure that transparency is maintained in every transaction. This can be done at two levels. First, the laws and regulations supporting the program should require the maximum publicity and openness in the workings of the privatization agencies consistent with normal requirements of commercial confidentiality. Second, individual transactions should be conducted under well-publicized competitive bidding procedures, encouraging the widest possible range of domestic and foreign investors to participate. Competitive bidding should maximize sales proceeds while maintaining public confidence in the integrity of the process. *World Bank Principles on Privatization, 2002. Practica organizării conferințelor prealabile: http://www.cityofchicago.org/city/en/depts/dps/supp_info/2011_prebid_conferenceattendees.html*

¹⁰ 24. The general principles for a public tendering process are:

(a) The tender notice should be widely publicized and should provide summary information on the assets, should fix the date of bidding and should invite prospective bidders to obtain the tender document; *World Bank Guidelines on privatisation, 2002*

¹¹ It is more fair and efficient to work through pre-qualification following by bidding among the selected candidates than allowing the targeting to interfere with the selection of individual buyers; *Din OECD Guidelines for Privatization, p. 27, 2010.*

¹² Full disclosure of any preferred potential shareholders, the selection criteria and the objectives these shareholders are expected to pursue following privatisation. *Din OECD Guidelines for Privatization, p. 27, 2010.*

¹³ Privatisation needs to be subject to independent oversight from an auditing body such as a supreme auditing institution (SAI), which is well resourced and independent from the public authorities engendering the privatisation process and those carrying it out. The following considerations offer themselves: 1. Ideally every transaction would be audited. If, because of resource constraints or other reasons, this is not feasible then the transactions to be audited should be selected on the basis of objective and fully transparent criteria. *Din OECD Guidelines for Privatization, p. 34, 2010.*

efectele asimetriilor informaționale și facilitează încrederea cetățenilor în actul Guvernării și administrării treburilor publice.

1.3 Privind nr. 17 Cu privire la modificarea Hotărîrii Guvernului nr.399 din 12 iunie 2012 (Regulamentul comisiei Naționale de decernare a premiilor)

Susținem modificările propuse în proiectul de Hotărîre de Guvern cu câteva propuneri suplimentare la redacția actuală a Regulamentului formulăm următoarele propuneri¹⁴ (propunerile expuse verbal la una din ședințele Comisiei de către reprezentanții societății civile):

1. **Introducerea secțiunii suplimentare V-1. Transparența în procesul de decernare a premiilor naționale.** Punct 22. Cancelaria de stat va menține o pagină electronică care conține toate informațiile relevante procesului de decernare a premiilor naționale. 23. Pagina electronică dedicată va conține informații privind: 1) Regulamentul decernării premiilor naționale și Metodologia de selectare a candidaților. 2) Personalitățile publice nominalizate pentru premiul național și deținătorii premiilor naționale de la fondarea acesteia cu indicarea domeniului și rezultatelor principale ale câștigătorilor și instituțiile și persoanele care a realizat nominalizarea respectivă. 3) În perioada de desfășurare a procesului de nominalizare și selectare se vor publica persoanele nominalizate inclusiv cine nominalizează și informația relevantă rezultatelor obținute care justifică nominalizarea. 4) Persoanele admise și motivarea pentru selectarea acestora inclusiv rezultatele finale.
2. Introducerea punct 14-1 în secțiunea IV. Unul din criteriile de selectare a persoanelor nominalizate și selectate pentru premiul național este *criteriul de reprezentativitatea gender pe fiecare categorie nominalizată și câștigătoare*.

1.4 Privind nr. 28 Cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană în perioada 2014-2016

Considerăm necesară amânarea examinării proiectului Hotărîrii de Guvern pe motiv că proiectul documentului a fost supus dezbaterilor publice începînd cu perioada 28 mai 2014, perioada fiind insuficientă pentru a analiza și a contribui în mod consistent și comprehensiv asupra conținutului documentului. Circularea proiectului Planului de Acțiuni 2014-16 a fost realizată parțial pe capitole, unele capitole au fost expediate în public în luna iunie 2014.

Acordul de asociere cu UE este un document care conține peste 200 de pagini de angajamente pe 6 capitole majore. Proiectul Hotărîrii de Guvern deocamdată nu este publicat în întregime către ședința de Guvern.

1.5 Privind nr. 33 (versiunea inițială) modificări legislative pentru combaterea corupției, conflictelor de interese, prevenirii riscurilor de corupție

Considerăm necesară adoptarea modificărilor legislative inițial introduse pe agenda Cabinetului de Miniștri și punct 33. **Exprimăm nedumirirea pentru excluderea în redacția finală a agendei a modificărilor necesare de combatere și prevenire a corupției**, anume (selectiv):

- 1) Specificarea în Codul Penal a noțiunii de prejudiciere a interesului public (art.126(2)),
- 2) Specificarea în Codul Penal a noțiunii de Conflictul de interese (art.329-1),

¹⁴ <http://lex.justice.md/md/343574/>

Pentru informații suplimentare vă rugăm să contactați Consiliul Național pentru Participare: ostaf@credo.md, asistent-presedinte@cnp.md, www.cnp.md, 0 (22) 212 816, Str. Alexandru Hijdeu 95"A", MD-2005, Chișinău, Moldova

- 3) Facilitarea procedurii de realizare a testării integrității în sectorul public pentru promovarea integrității și încrederii în sectorul public,
- 4) Precizarea prin acoperirea exhaustivă a fenomenului corupției în legea cu privire la prevenirea și combaterea corupției,
- 5) Fortificarea obligativității funcției de evaluare a riscurilor de corupție în activitatea de elaborare a politicilor, actelor normative și adoptării deciziilor de autoritate publică.
- 6) Specificarea și introducerea expresă a responsabilității pentru diverse forme de nerespectare a regimului de declarare a veniturilor, conflictelor de interese, inclusiv pentru neconformări procedurale sau materiale, nerespectarea obligațiilor pentru declararea influențelor necorespunzătoare, tainuirea actelor de corupție, onstrucționarea acestora.
- 7) Introducerea răspunderii contravenționale pentru acte de favoritism, conflictul de interese și nedeclararea acestuia, încălcarea regimului de incompatibilitate, etc.

Considerăm că acestea modificări legislative, în redacția propusă inițial, pentru examinare în ședința Cabinetului de Miniștri trebuie introdusă pe agenda acestuia în regim de urgență.

2) CONSTATĂRI CU PRIVIRE LA NEÎNCADRAREA DEPLINĂ A UNOR PROIECTE DE REGLEMENTĂRI ÎN PROCEDURA DE TRANSPARENȚA DECIZIONALĂ

Atenționăm că unele proiecte de legi sau proiecte de acte normative nu sunt supuse integral procedurii de consultare conform cerințelor [Legii privind transparența în procesul decizional](#) nr. 215-217 din 05.12.2008 și [Procedurilor interne ale Cancelariei de Stat de asigurare a transparenței în procesul decizional](#) din 22.04.2010.

Pentru [\(OZ\) a Cabinetului de Miniștri din 25.06.2014](#), o serie de proiecte de legi și acte normative pe ordinea de zi nu s-au încadrat în cerințele procedurii de transparență decizională.

Neîncadrarea proiectelor de acte legislative și normative:

1) Nr 4.	Cu privire la aprobarea modificărilor ce se operează în anexa la Programul național strategic în domeniul securității demografice a Republicii Moldova (2011-2025)	dna
V.Buliga
2) Nr 9.	Pentru aprobarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind suportul în implementarea Planului de acțiuni privind liberalizarea regimului de vize, semnat la 12 iunie 2014	dl Iu.Groza
3) Nr 11.	Cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului de colaborare comercial-economică dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Armenia	dl V.Lazăr
4) Nr 12.	Cu privire la inițierea negocierilor asupra proiectului Acordului de colaborare comercial-economică dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Turkmenistanului	dl V.Lazăr
5) Nr 13.	Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană	dna

	privind Programul-cadru de suport al acordurilor dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, Planul național de acțiuni 2013, încheiat la 23 aprilie 2014	N.Gherman
6) Nr 15.	Cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1001 din 19 septembrie 2001	dl E.Carpov
7) Nr 16.	Cu privire la aprobarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul „Măsurile de consolidare a încrederii”, PNA 2013, semnat la 26 martie 2014	dl E.Carpov
8) Nr 17.	Cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.399 din 12 iunie 2012	dna
T.Potîng
9) Nr 18.	Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 228 din 23 septembrie 2010 cu privire la protecția plantelor și la carantina fitosanitară	dl
V.Bumacov
10) Nr 20.	Privind casarea unor plantații perene	dl
V.Bumacov
11) Nr 21.	Cu privire la modificarea și completarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova	dl A.Arapu
12) Nr 22.	Cu privire la modificarea punctului 2 din Hotărârea Guvernului nr.693 din 4 septembrie 2013	dl A.Arapu
13) Nr 24.	Pentru aprobarea Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Uniunea Europeană privind Programul de suport al implementării reformei învățământului vocațional/tehnic din Republica Moldova, semnat la 15 mai 2014	dna
M.Sandu
14) Nr 25.	Privind edificarea monumentului poetului Dumitru Matcovschi în s. Vadul-Raşcov, r-nul Șoldănești	dna
M.Babuc
15) Nr 26.	Cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Programului de cooperare dintre Ministerul Culturii al Republicii Moldova și Ministerul Culturii și Protecției Monumentelor al Georgiei pentru anii 2014-2017	dna
M.Babuc
16) Nr 27.	Cu privire la transmiterea și modificarea destinației unor terenuri	dl
V.Botnari
17) Nr 31.	Pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de atribuire, modificare a destinației și schimbul terenurilor	dl A.Ghilaș
18) Nr 32.	Cu privire la aprobarea stemei, drapelului și Regulamentului de utilizare a stemei și a drapelului Serviciului Fiscal de Stat	dl A.Arapu
19) Nr 33.	Pentru aprobarea semnării Acordului de cooperare dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Serbia în domeniul educației, științei și inovării	dna
M.Sandu
20) Nr 34.	Cu privire la aprobarea semnării Protocolului adițional la Acordul privind transporturile aeriene dintre Guvernul Republicii Moldova și	dl Iu.Armaș

Guvernul Statului Israel, semnat la Ierusalim la 22 iunie 1997

- 21) Nr 35. Cu privire la fondarea întreprinderii de stat „Vestmoldtransgaz” dl V.Lazăr
- 22) Nr 36. Cu privire la crearea Comisiei pentru cercetarea prealabilă privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de reabilitare a sistemelor centralizate de irigare Lopatna, Criuleni, Jora de Jos, Coșnița, Roșcani, Puhăceni, Blindești, Grozești, Leova Sud și Chircani-Zîrnești dl S.Palihovici
- 23) Nr 37. Cu privire la transmiterea unor mijloace de transport dl A.Onceanu

Stimate Dle Prim-ministru, prin acest mesaj CNP își manifestă sinceră atitudine de cooperare și dialog constructiv, avînd ca scop comun îmbunătățirea calității actului de guvernare.

Cu considerațiune,

Din partea Consiliului Național pentru Participare (CNP),

Sergiu Ostaf, Președintele CNP